

РЕШЕНИЕ

№ 17270

гр. София, 07.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19 състав, в публично заседание на 03.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Доброслав Руков

при участието на секретаря Десислава Лазарова, като разгледа дело номер **12931** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 84, ал. 3 от Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/, във връзка с чл. 145 и следващите от АПК.

Делото е образувано по жалба на О. З. А., гражданин на С., чрез адвокат Д. Г. срещу Решение № 12130/21.11.2024 г. на Председателя на Държавната Агенция за бежанците при МС, с което на молбата чужденеца за предоставяне на международна закрила е отхвърлена.

Към момента на подаването на молбата за предоставяне на международна закрила, О. З. А. е бил непълнолетен. На 01.05.2026 г. същият е навършил 18 години.

В жалбата се сочи, че оспореният акт е издаден в противоречие с материалния закон и на административно-производствените правила.

Твърди се, че административният орган не е изяснил в цялост фактическата обстановка и не е обсъдил релевираните от апликанта доводи.

Инвокирани са доводи, че О. З. А. е изложил добросъвестно всички обстоятелства, имащи отношение към претендираното от него право на международна закрила. Изтъкнати са причините, поради които той е напуснал С., където има основателни опасения от преследване и заплахи за живота му.

Административният орган е пренебрегнал данните за страната на произход, считайки неоснователно, че в страната няма въоръжен конфликт. Приложените информации за С. недвусмислено сочат, че в страната повсеместно е налице безогледно насилие, застрашаващо

живота на цивилното население.

Направен е обстоен анализ на ситуацията на С., с оглед установената от СЕС в решение по дело № С-465/2007 практика за преценка на това, доколко въоръжен конфликт в страната на произход на търсещия закрила, може да се счита за тежка заплаха срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие.

Твърди се, че предвид на общоизвестната обстановка с крайно лошата хуманитарна ситуация в С., като липсата на вода, електричество и основни социални услуги, може да се счете, че в случая са налице предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут по смисъла на чл. 98, ал. 8 от ЗУБ.

Изложени са подробни доводи относно преценката на най-добрия интерес на детето, които не са взети предвид при постановяването на оспореното решение. Направено е и позоваване на Общ коментар № 14 (2013) на Комитета по правата на детето върху Конвенцията на ООН за правата на детето, относно висшия интерес на детето.

По време на проведеното по делото открито съдебно заседание, оспорващият не се яви лично. Назначеният му по реда на ЗПП адвокат Д. Г. се яви и заяви, че няма връзка с лицето, което представлява. По нейни данни същият е напуснал РПЦ на ДАБ от декември 2024 г. и е в неизвестност.

Ответникът по жалбата не се явява. Пълномощникът му юрисконсулт Х. оспорва жалбата. Представени са допълнително три броя справки относно ситуацията в страната на произход на търсещия закрила и относно ситуацията в Република Турция, както и решение № 247 от 2024 г. на Министерски съвет, за приемане на Списък на сигурни страни на произход и на списък на трети сигурни страни по отношение на търсещите закрила, с което Турция е включена в списъка на третите сигурни страни.

Административен Съд С. – град, I отделение, 19-ти състав, след като взе предвид наведените в жалбата доводи и становището на ответника и се запозна със приетите по делото писмени доказателства, намира за установено, от фактическа страна, следното:

Между страните не се спори, че с молба рег. № 16217/01.10.2024 г. до Държавната агенция за бежанците О. З. А., е поискал предоставяне на международна закрила.

Производството е образувано с регистрирането му с регистрационен лист рег. № 16217/01.10.2024 г. и е проведено в Регистрационно-приемателен център – [населено място] по общия ред – чл. 72, ал. 1, т. 2, във връзка с чл. 70, ал. 2 от ЗУБ.

С писмо рег. № 16217/03.10.2024 г., ДАБ е сезирала дирекция „Социално подпомагане“ – К. село, за това, че О. З. А., непридружен непълнолетен е подал молба за предоставяне на международна закрила. Дирекцията е уведомена, че съгласно чл. 15, ал. 1 от ЗЗД, във всяко административно или съдебно производство, по което се засягат права или интереси на дете, то задължително се изслушва, ако е навършило 10-годишна възраст, освен ако това би навредило на неговите интереси. На изслушването и консултирането на детето задължително присъства социален работник от дирекция "Социално подпомагане" по настоящия адрес на детето, а при необходимост - и друг подходящ специалист.

На основание чл. 15, ал. 6 от ЗЗД, при всяко дело съдът или административният орган уведомява дирекция "Социално подпомагане" по настоящия адрес на детето, като за уведомлението от съда се прилагат разпоредбите на Гражданския процесуален кодекс, а за уведомлението от административния орган се прилагат разпоредбите на Административнопроцесуалния кодекс. Дирекция "Социално подпомагане" изпраща представител, който изразява становище, а при

невъзможност предоставя доклад.

По време на проведеното на 07.11.2024 г. интервю О. З. А. посочва, че е напуснал С. около три месеца преди датата на интервюто, нелегално и сам. Прекарал е в Турция около месец, след което отново нелегално, на 29.09.2024 г. е пристигнал в България.

До напускането си на С. е живял в [населено място], в област Д. ал Зор. В момента там живеят родителите му и малолетните му братя и сестри. Всички ходят на училище. Оспорващият също е ходил на училище и има основно образование.

Има вуйчо в Германия, но желае да остане в България и да се събере със семейството си.

Посочва, че не е бил арестуван, преследван или подлаган на мъчение или унижително отношение заради своята раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. Не е бил свидетел на военни действия, защото такива са се водили далеч от мястото, където е живял.

Като основна причина за напускането на държавата му на произход е трудния живот и липсата на работа. Баща ме не изкарвал достатъчно и понякога семейството оставало без никакви пари.

По време на интервюто не е присъствал социален работник от дирекция „Социално подпомагане“. Не е представен и доклад, в който дирекцията да е изразила мнение по отношение на най-добрия интерес на детето.

Видно от писмо № М – 19296 от 07.11.2024 г. на Директора на Специализирана Дирекция „М“ – ДАНС, Агенцията не възразява да бъде предоставена закрила О. З. А., в случай, че същият отговаря на условията по ЗУБ.

Със становище рег. № 16217/15.11.2024 г. на младши експерт при РПЦ – О. купел, изготвено до председателя на ДАБ, е предложено на О. З. А. да се откаже предоставяне на статут на бежанец и на хуманитарен статут.

Преценявайки събраните в хода на административното производство доказателства, Председателят на Държавната Агенция по бежанците при Министерския Съвет е намерил, че не са налице материално-правните предпоставки, предвидени в ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец или хуманитарен статут, поради което е издал оспореното решение.

Като доказателства по делото са приети справки № МД-02-132/02.04.2026 г., № МД-02-103/13.03.2026 г., относно настоящата обществена и политическа ситуация в С. и МД-02-609/20.11.2026 г., относно ситуацията в Република Турция, изготвени от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ.

На съда е служебно известно, че в ДАБ не е разработен метод, съгласно чл. 38, пар. 2 от Директива 2013/32/ЕС даващи възможност на административния орган, преди вземането на решението по молбата за предоставяне на международна закрила да се убеди, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна, в случая Република Турция. Административен Съд С. – град, I отделение, 19-ти състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

Оспореното решение е връчено на О. З. А. на 04.12.2024 г. Жалбата е подадена директно в АССГ на 16.12.2024 г. (вх. № 33700), т.е. в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК. Съдът е сезиран от надлежна страна – участник в производството по издаване на индивидуалния административен акт, с който се засягат негови законни права и интереси и следователно е подлежащ на оспорване. Във връзка с изложеното, съдът счита, че жалбата е процесуално допустима и като такава следва да бъде разгледана.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

На първо място следва да се изтъкне, че в хода на административното производство е допуснато

съществено нарушение на административно-производствените правила.

Както беше констатирано по-горе, веднага след регистрацията на О. З. А. е изпратено писмо до дирекция „Социално подпомагане”, с което тя е уведомена, че по време на изслушването, т.е. на провеждането на интервюто на малолетния непридружен, е необходимо присъствие на социален работник от дирекцията. Такъв не е бил изпратен и интервюто е проведено без присъствие на неин представител.

Нормата на чл. 15, ал. 4, изр. 2 от ЗЗД е императивна, защото присъствието на социален работник по време на изслушването на детето е задължително.

Неспазването на тази задължителна норма е съществено нарушение на административно-производствените правила – отменително основание по чл. 146, т. 3 от АПК.

От друга страна съдът намира, че към настоящият момент, когато О. З. А. вече е навършил пълнолетие, дори решението на председателя на ДАБ да бъде отменено и върнато за отстраняване на това нарушение, това действие по никакъв начин не би спомогнало за формиране на различен резултат. На първо място, защото чужденецът вече е навършил 18 години, а от друга страна, защото същият е в неизвестност от края на 2024 г. Невъзможността за установяване на лицето, безспорно би попречила на органите на дирекция за „Социално подпомагане” да изготвят доклад, след съответното му изслушване и преценка на специфичните му нужди.

Съдът намира, че неуведомяването на дирекция за „Социално подпомагане” за датата на съдебното заседание, макар и да представлява процесуално нарушение, в случая не може да се разглежда като съществено, отново с оглед на навършване на пълнолетие на чужденеца, но най-вече с оглед на обстоятелството, че същият е в неизвестност. Целта на присъствието на представител на ДСП, е да може той да си състави мнение, след изслушване на лицето, установявайки нуждите му, спецификите на характера му, общото му здравословно и психично състояние и т.н. и така да подпомогне съда, да вземе решение, съобразно висшия интерес на детето. При липса изобщо на човек, чиито потребности и нужди могат да бъдат идентифицирани, очевидно присъствието на представител на ДСП е безпредметно.

В оспореното решение са обсъдени подробно изтъкнатите от О. З. А. доводи, касаещи търсеното от него право на закрила.

Съдът, споделя направения от административния орган извод, че не е установено, че оспорващият има основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. При проведеното интервю, не са релевирани доводи и не ангажирани доказателства в тази насока. Жалбоподателят сочи, че не е имал лични проблеми с официалните власти или с представители на някоя от въоръжените групировки, действащи на територията на страната.

Административният орган е приел, че О. З. А. не е доказал наличието на предвидените в чл. 8 от ЗУБ, предпоставки, поради което правилно е отхвърлил молбата му за предоставяне на статут на бежанец.

Председателя на ДАБ е направил извод, че по отношение на търсещия закрила не са налице предпоставките на чл. 9, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 от ЗУБ за предоставяне на хуманитарен статут, т.е. същият не е изложен на реална опасност от тежки посегателства като смъртно наказание или екзекуция, или изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, както на тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен вътрешен конфликт.

От друга страна, в оспореното решение административният орган е приел, че в случая следва да се вземе предвид обстоятелството, че О. З. А. пребивавал известен период – около месец и половина на територията на Република Турция.

Легална дефиниция на понятието за трета сигурна страна, различна от страна на произход на кандидата се съдържа в § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ.

Според административния орган чужденецът е живял известен период от време на територията на Турция, без да съществува риск за сигурността му. За него е била налице възможността по законов път да се регистрира пред турските власти и да легализира престоя си, но той не е направил това, поради съществуващите в тази страна икономически трудности.

По нататък в решението се изложени подробни описания на турското законодателство, позволяващо сирийските граждани да се регистрират в Генерална Дирекция „Управление на миграцията” – МВР и да получат временна закрила, съгласно регламента за временна закрила от 22.10.2014 г., като при нормални обстоятелства, тези лица не биха били върнати в С.. На ползващите се със статут на временна закрила в Турция се осигурява право на престой и помощ, защита срещу принудително връщане и достъп до най-основни права и средства за задоволяване на потребности.

Направен е извода, че за оспорвания съществува обективната възможност да се установи на територията на Турция и да получи там временна закрила, съгласно турското законодателство, поради което не са налице предпоставките за предоставяне на международна закрила на територията на България.

Настоящият съдебен състав, разглеждайки сходен спор по административно дело № 7126/2024 г., е намерил, че е необходимо тълкуване от страна на Съда на Европейския Съюз на определени норми от Директива 2013/32/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила.

С определение от 09.10.2024 г., постановено по административно дело № 7126/2024 г. съдът е отправил преюдициално запитване по делото и е спрял производството и по настоящето дело до произнасяне на СЕС по дело № С-718/2024 г.

В определението си съдът е посочил, че анализът на българска съдебна практика по приложението и тълкуването на чл. 38, пар. 2 от Директива 2013/32/ЕС, налага извод за необходимост от тълкуване на нормата по реда на чл. 267 от Договора за функциониране на Европейския съюз. Този извод се допълва и от обстоятелството, че визираната разпоредба не е транспонирана в цялост в националното българско законодателство. Непълното транспониране на части от нея в чл. 13, ал. 1, т. 14 и ал. 4 от ЗУБ и прилагането им от административните органи, разглеждащи по същество молбите за предоставяне на международна закрила, в контекста на чл. 75, ал. 2 от ЗУБ, създават предпоставки за противоречиво тълкуване и прилагане на чл. 38, пар. 2, б. а) - б. в) от Директива 2013/32/ЕС. Липсата на разработени и утвърдени на национално ниво методи съгласно чл. 38, пар. 2, б. б) от Директива 2013/32/ЕС допълнително налага тълкуването на тази разпоредба.

Така мотивиран съдът е отправил следните въпроси към СЕС на основание чл. 267, ал. 2 от ДФЕС.

1. Възможно ли е чрез разширително тълкуване на съображение 46 и чл. 33, пар. 2, б. в), във връзка с чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС, да се приеме, че правилата, регламентиращи, в тези норми, даващи възможност дадена молба за предоставяне на международна закрила да бъде счтена за недопустима и касаещи понятието за трета сигурна страна съгласно чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила, да бъдат прилагани в производство по реда на Глава III от същата Директива, в съответствие с основните принципи и гаранции, по глава II от същата Директива, т.е. при разглеждането на молба за предоставяне на международна закрила по същество?

2. Следва ли Съображение 46 и чл. 3, пар. 2, б. в), във връзка с чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС да се тълкуват в смисъл, че се допуска национална правна уредба, от вида на тази по чл. 75, ал. 2 от ЗУБ, както и административна и съдебна практика, съгласно които разгледана по същество молба за предоставяне на международна закрила може да бъде отхвърлена, без да бъде обявена за явно неоснователна или недопустима, само на основание на възможността, кандидатът да се ползва от закрилата на трета сигурна страна, без в националното право да са разработени и прилагани предвидените в чл. 38, пар. 2, б. б) от Директива 2013/32/ЕС методи и при положение, че административният орган признава, че в страната на произход на кандидата, е налице въоръжен конфликт и по отношение на него са налице предпоставките чл. 15, б. в) от Директива 2011/95?

3. Следва ли чл. 38, пар. 2, б. б), във връзка със съображение 46 от Директива 2013/32, да се тълкува в смисъл, че административният орган, разглеждащ по същество молба за предоставяне на международна закрила, може да приложи понятието за сигурна трета страна, спрямо определена страна и определен кандидат, само въз основа на информация от общодостъпни източници и на прието решение на орган на изпълнителната власт (Министерски съвет), за това, че дадена страна е трета сигурна, без да има предвидени в националното право методи, по смисъла на тази разпоредба, чрез прилагането на които административният орган да се убеди, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна и определен кандидат?

4. Следва ли чл. 38, пар. 2, б. а) от Директива 2013/32/ЕС да се тълкува в смисъл, че държавите членки е необходимо да предвидят задължително в националното си право критерии, при наличието на които може да се приеме, че съществува връзка между кандидата и съответната трета страна, на основание на която е основателно кандидатът да отиде в тази страна?

5. Следва ли чл. 38, пар. 2, буква в) от Директива 2013/32/ЕС уреждаща възможността, кандидатът да оспори по съдебен ред, наличието на връзка между него и дадена трета страна, приета като сигурна, в съответствие с буква а), да се тълкува в смисъл, че при липса на национална правна разпоредба, която да предвижда съдебен контрол за законосъобразност на наличието на връзка между кандидата и въпросната трета страна, съдът, сезиран с обжалване на административното решение, с което е отказано предоставянето на международна закрила на кандидата на основание на това, че трета страна е приета за сигурна спрямо него, задължително е необходимо да се обяви за компетентен и да се произнесе по законосъобразността на приетото от административния орган, наличие на такава връзка?

На 05.02.2026 г. СЕС е постановил решение по делото, образувано по направеното преюдициално запитване.

Вземайки предвид събраните гласни и писмени доказателства и при съобразяване с наведените от страните доводи, както и даденото от СЕС тълкуване на посочените норми от Директива 2013/32/ЕС, настоящият съдебен състав намира от **правна страна** следното:

В оспореното решение административният орган, на основание чл. 75, ал. 2, пр. 6 от ЗУБ е приел, че Република Турция се явява по отношение на О. З. А. трета сигурна страна и че същият, напускайки С. е прекарал около 20 дни в тази страна, поради което може да се приеме, той има връзка с нея и че може да се обърне към компетентните турски

власти с молба за предоставяне на времена закрила, която да му бъде предоставена, съгласно действащото турско законодателство. Т.е. Република Турция се явява спрямо търсещия закрила трета сигурна страна, от чиято закрила той би могъл да се ползва и чието гражданство би могъл да придобие.

В т. 43, абзац 2, от решението по дело № С-718/2024 г., СЕС посочва, че молба, разгледана по същество, може да бъде отхвърлена като недопустима с мотива, че трета страна се счита за сигурна трета страна за кандидата, дори когато компетентният орган е констатирал, че този кандидат отговаря на условията за предоставяне на международна закрила, предвидени в Директива 2011/95. Обратно, такава молба може да бъде отхвърлена като неоснователна или дори като явно неоснователна само при условията, посочени в член 32 от Директива 2013/32, и във всички случаи **не може да бъде отхвърлена като неоснователна по силата на основанието за недопустимост, предвидено в член 33, параграф 2, буква в)** от последната директива. Съгласно, последната норма, посочена от СЕС, държавите-членки могат да приемат, **че една молба за международна закрила е недопустима единствено ако страна, която не е държава-членка, се счита като сигурна трета страна за кандидата съгласно член 38.**

В случая СЕС прави категоричния извод, че **не е възможно молба за международна закрила да бъде отхвърлена, като неоснователна, на посоченото основание.**

Независимо от обстоятелството, че в оспореното решение не посочена изрична норма от ЗУБ (с изключение на общата норма на чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4), на основание, на която е отхвърлена молбата на О. З. А., е повече от очевидно, че административния орган е приел, че кандидата идва от трета сигурна страна – Република Турция, което е основание за приемане на молбата за явно неоснователна, по силата на чл. 13, ал. 1, т. 14 от ЗУБ.

Така направения от председателя на ДАБ извод е в *пряко противоречие с даденото от СЕС тълкуване*, че не може молба за международна закрила да бъде отхвърлена само, защото органът счита, че трета държава нечленка се явява сигурна спрямо него.

На следващо място, отговаряйки на въпроси 3 и 4 от направеното преюдициално запитване, СЕС в т. 44-46 от решението си посочва, че третият и четвъртият въпрос се отнасят до тълкуването на член 38, параграф 2 от Директива 2013/32. Член 38 от тази директива е видно, че прилагането на понятието за сигурна трета страна за целите на член 33, параграф 2, буква в) от посочената директива зависи от спазването на условията, предвидени в посочения член 38, параграфи 1—4.

По-специално, на първо място, член 38, параграф 1 от Директива 2013/32 изисква компетентните органи на държавите членки да са се убедили, че съответната трета страна спазва изрично посочените в тази разпоредба принципи.

На второ място, член 38, параграф 2 от тази директива подчинява прилагането на понятието за сигурна трета страна на нормите на националното право. Тези норми трябва да включват по-конкретно, първо, нормите, които предвиждат съществуването на връзка между кандидата за международна закрила и съответната трета страна в такава степен, че да е основателно кандидатът да отиде в тази страна. Второ, те трябва да включват нормите, които се отнасят до прилаганите от компетентните органи методи, с които последните да се убедят, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна или определен кандидат за международна закрила с уточнението, че тези методи трябва да предвиждат проверка във всеки отделен случай на сигурността в страната за такъв кандидат и/или определянето от държавата членка на

страните, считани като сигурни в общ план. Трето, те трябва да включват нормите, които съответстват на международното право и които позволяват индивидуално разглеждане с цел определяне дали дадена трета страна е сигурна за определен кандидат за международна закрила и дават възможност на кандидата да обжалва както прилагането на понятието за сигурна трета страна с оглед на конкретното му положение, така и наличието на връзка между него и въпросната страна.

На трето място, параграфи 3 и 4 на член 38 от посочената директива задължават държавите членки, които изпълняват решение, основано само на понятието за сигурна трета страна, да информират за това кандидата за международна закрила и да му предоставят документ, с който информират властите на съответната трета страна, на езика на тази страна, че молбата му не е била разгледана по същество. Държавите членки трябва да гарантират, че на този кандидат е предоставен достъп до процедура в съответствие с основните принципи и гаранции, изложени в глава II от тази директива, когато третата страна не му разреши да влезе на нейна територия.

В светлината на изложеното, СЕС прави категоричния извод, че условията, посочени в член 38 от Директива 2013/32, са кумулативни, така че основанието за недопустимост по член 33, параграф 2, буква в) от тази директива не може да се приложи, когато не е изпълнено дори едно от тези условия (решение от 19 март 2020 г., *Bevndorlbsi йs M. H. (T.)*, C-564/18, EU:C:2020:218, т. 40 и цитираната съдебна практика).

В оспореното решение не е направен какъвто и да е анализ за наличието на критериите за трета сигурна страна, очертани в чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС. Позоваването единствено и само на Решение № 247 на МС, с което Република Турция е включена в списък на сигурните държави не е достатъчно, за да се приеме, че са изпълнени условията на посочената разпоредба. Никъде в оспореното решение не е коментиран въпроса, дали в Република Турция се спазва се принципът на забрана за връщане в съответствие с Женевската конвенция, спазва ли се забраната за репатриране в нарушение на правото на защита от мъчения и жестоко, нехуманно или унижително отношение, както е предвидена от международното право; и съществува ли възможност да се поиска признаване на статута на бежанец и когато той бъде признат, да се ползва закрила в съответствие с Женевската конвенция и т.н.

Общозвестно е обстоятелството, че Турция е ратифицирала Женевската конвенция за бежанците и Протокола от 1967 г., но прилага географско ограничение спрямо търсещите убежище лица от неевропейски държави. По-конкретно, тя признава само бежанците от Европа, т.е. от страни, които са членки на Съвета на Европа. През април 2014 г. Турция приема нов Закон за чужденците и международната закрила. Законът предвижда четири вида статут на закрила в Турция: а) „статут на бежанец“ за лицата, признати за бежанци по силата на Женевската конвенция, т.е. граждани на една от 47-те държави — членки на Съвета на Европа; б) „условен статут на бежанец“ за признатите бежанци от неевропейски държави; в) „статут на субсидиарна закрила“, какъвто могат да получат европейски или неевропейски граждани, които не отговарят на условията на Женевската конвенция, за да бъдат признати за бежанци, но при връщане в страната си на произход са изложени на риск от смъртно наказание, мъчения или като цяло нехуманно или унижително отношение, или да станат обект на посегателства в резултат на въоръжени конфликти в страната си; и г) „статут на временна закрила“, който се предоставя в случай на масов приток на бежанци. В случая не се спори, че сирийските граждани,

които търсят закрила от войната в страната си на произход, ще бъдат обхванати от режима на „временна закрила“.

Според т. 4.1. от Становище на Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК) относно „Ролята на Турция в бежанската криза“ (Официален вестник на Европейския Съюз 2018/С 227/03 от 28.06.2018), от 2011 г. насам Турция е страната, приютила най-голям брой бежанци от С. (над 3 милиона сирийски бежанци — 3 222 000). В т. 4.3. от документа се посочва, че сирийците, влезли масово в страната, първоначално са получили статут на „посетители“ (misvfir) и впоследствие статут на „временна закрила“, без обаче да имат правото да подадат молба за статут на бежанец. Целта е да се гарантира, че те ще останат в Турция само докато трае военният конфликт в С. и ще се върнат там, когато ситуацията се подобри.

От анализа на цитираната в справките информация и от тази в становището на ЕИСК, следва единствено възможния извод, а именно, че сирийските граждани, пристигнали в Турция, не биха могли да получат статут на бежанец, защото не идват от държава-член на Съвета на Европа, както и не биха могли да получат субсидиарна закрила, защото по силата на провежданата в страната държавна политика и приетото законодателство, те получават само т.нар. „временна закрила“.

Т.е. в случая, за О. З. А. няма възможност поиска статут на бежанец, по смисъла на Женевската конвенция и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като бежанец. Безспорно обемът на предоставяната „временна закрила“, така както е определен в турското законодателство, не съвпада с обема на статута на бежанец и на хуманитарния статут, определени в Женевската конвенция и в Директива 2011/95/ЕС.

На следващо място административният орган е приел, че между О. З. А. и Република Турция, като трета сигурна страна съществува връзка, на основание на която е основателно кандидатът да отиде в тази страна. Фактическа обосновка за този извод е констатираното обстоятелство, че той е „пребивавал“ в тази страна около месец и половина.

Видно от поставените преюдициални въпроси към СЕС, настоящият съдебен състав е поискал да се установи дали член 38, параграф 2, буква а) от Директива 2013/32 трябва да се тълкува в смисъл, че държавите членки трябва да предвидят в националното си право критерии, при наличието на които може да се приеме, че е налице връзка между кандидата за международна закрила и съответната трета страна.

В т. 51-53 от решението по дело № С-718/2024 г., СЕС посочва, че чл. 38, пар. 2 от Директива 2013/32/ЕС предвижда, че прилагането на понятието за сигурна трета страна се подчинява на нормите на националното право, които предвиждат съществуването на връзка между кандидата за международна закрила и съответната трета страна в такава степен, че да е основателно кандидатът да отиде в тази страна. Така от посочената разпоредба, при прочита ѝ в светлината на съображение 44 от Директива 2013/32, следва, че в правомощията на държавите членки е да определят в националното си право връзката, която се изисква между кандидат за международна закрила и сигурна трета страна. За тази цел и при липсата на каквато и да била дефиниция на понятието „връзка“ в тази директива държавите членки трябва да определят релевантните критерии за определянето на такава връзка. В това отношение от въпросното съображение 44 следва също, че тази връзка трябва да е достатъчна, за да бъде основателно този кандидат да отиде в посочената страна (вж. в този смисъл решение от

19 март 2020 г., Вевбндорlбsи йs М. Н. (Т.), С-564/18, ЕU:С:2020:218, т. 46). В т. 47 от това свое предходно решение съдът постановява, че обстоятелството, че кандидат за международна закрила е преминал транзитно през територията на трета страна, само по себе си не може да представлява основателна причина да се счита, че този кандидат може разумно да се върне в тази страна.

СЕС е указал на запитващата юрисдикция (т.е. на настоящия съдебен състав) да провери дали българското право определя „връзката“ по смисъла на член 38, параграф 2, буква а) от Директива 2013/32, съгласно посочения в § 1, точка 9 от Допълнителните разпоредби на ЗУБ, критерий „пребиваване“ на кандидата за международна закрила в съответната трета страна.

Ако това е така, следва да се определи дали с оглед на всички обстоятелства, характеризиращи евентуално предишно пребиваване на съответния кандидат в разглежданата трета страна, като продължителността и причините за това пребиваване, както и присъствието в тази трета страна на близки членове на семейството на кандидата, такова пребиваване е достатъчно, за да се приеме, че между посочения кандидат и посочената трета страна съществува такава връзка, че същият кандидат да може основателно да се завърне в тази страна.

Както беше посочено, на съда е служебно известно, в ДАБ не е разработен метод, съгласно чл. 38, пар. 2 от Директива 2013/32/ЕС, даващ възможност на административния орган, преди вземането на решението по молбата за предоставяне на международна закрила да се убеди, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна, в случая Република Турция и спрямо определения кандидат, в случая О. З. А..

Следвайки указанията на СЕС, настоящият съдебен състав, съобразявайки всички, събрани в хода на административното и съдебното производство доказателства и при отчитане на отговора на ДАБ, намира, че в България липсват разработени методи, чрез прилагането, на които компетентните органи да се убедят, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна и определен кандидат.

Както е указал СЕС в т. 56 от решението, член 38, параграф 2, буква а) от Директива 2013/32 трябва да се тълкува в смисъл, че държавите членки трябва да предвидят в националното си право критерии, при наличието на които може да се приеме, че съществува връзка между кандидата за международна закрила и съответната трета страна, с уточнението, че тази връзка **трябва да е достатъчна**, за да бъде основателно кандидатът да отиде в тази страна.

При отговора на последния от поставените от настоящия съдебен състав въпроси, СЕС категорично отбелязва, че този въпрос формално се отнася до тълкуването само на член 38, параграф 2, буква в) от Директива 2013/32. За да се даде полезен отговор в случая, според СЕС, трябва да се вземат предвид и разпоредбите на член 46, параграфи 1 и 3 от тази директива, както и на член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), които се отнасят до правото на ефективна съдебна защита. СЕС приема, че същината на отправения въпрос е дали цитираните норми, трябва да се тълкуват в смисъл, че националната юрисдикция, сезирана с жалба срещу решение, с което се отхвърля молба за международна закрила на предвиденото в член 33, параграф 2, буква в) от тази директива основание за недопустимост, отнасящо се до сигурна трета страна, трябва да провери наличието на връзка по смисъла на член 38, параграф 2, буква а) от посочената директива между кандидата и съответната

трета страна, дори ако националното право не ѝ предоставя такова правомощие.

Мотивирайки отговора си на този въпрос, СЕС посочва, че вече в свои предходни решения е постановил, че дори в случай на жалба срещу решение за отхвърляне на молба за международна закрила като недопустима, съдът, сезиран с такава жалба, е длъжен да извърши цялостно и ех пинс разглеждане по член 46, параграф 3 от Директива 2013/32 (решение от 19 март 2020 г., *Bevndorlбsi йs M. H. (T.)*, C-564/18, EU:C:2020:218, т. 66). Всъщност думите „когато е приложимо“ от израза „включително, когато е приложимо, разглеждане на нуждите от международна закрила съгласно Директива [2011/95]“, подчертават факта, че цялостното и ех пинс разглеждане от компетентността на съда не следва непременно да се отнася до разглеждането по същество на нуждите от международна закрила и че следователно може да се отнася до допустимостта на молбата за международна закрила, когато това е възможно съгласно националното право в съответствие с член 33, параграф 2 от Директива 2013/32 (решения от 25 юли 2018 г., *A.*, C-585/16, EU:C:2018:584, т. 115, и от 19 март 2020 г., *Bevndorlбsi йs M. H. (T.)*, C-564/18, EU:C:2020:218, т. 67).

В този контекст, що се отнася в частност до жалба срещу решение за отхвърляне на молба за международна закрила като недопустима по силата на основанието за недопустимост по член 33, параграф 2, буква в) от Директива 2013/32, а именно сигурна трета страна, сезираният с такава жалба съд е длъжен в рамките на цялостното и актуализирано разглеждане, което следва да извърши, да провери по-специално дали съответната трета страна може да се счита за сигурна трета страна за съответния кандидат за международна закрила (вж. в този смисъл решение от 19 март 2020 г., *Bevndorlбsi йs M. H. (T.)*, C-564/18, EU:C:2020:218, т. 68). За целите на тази проверка посоченият съд трябва задълбочено да разгледа дали е изпълнено всяко от кумулативните условия, с които е обвързано прилагането на това основание за недопустимост — каквито са посочените в член 38 от Директива 2013/32 — като при необходимост прикани решаващия орган да представи всяка документация и всяко фактическо обстоятелство, които могат да са релевантни, и да се убеди, преди да се произнесе, че кандидатът е имал възможност да изложи лично становището си относно приложимостта на основанието за недопустимост към конкретните обстоятелства, в които се намира (вж. в този смисъл решения от 25 юли 2018 г., *A.*, C-585/16, EU:C:2018:584, т. 121 и 124, и от 19 март 2020 г., *Bevndorlбsi йs M. H. (T.)*, C-564/18, EU:C:2020:218, т. 69). Наличието на връзка по смисъла на член 38, параграф 2, буква а) от Директива 2013/32 обаче е едно от тези кумулативни условия. Член 38, параграф 2, буква в) от тази директива изисква на всеки кандидат за международна закрила, чиято молба е отхвърлена с мотива, че за него има сигурна трета страна, да бъде разрешено да обжалва наличието на връзка между него и тази трета страна в съответствие с първата от тези разпоредби.

Така мотивиран СЕС посочва, че член 38, параграф 2, буква в) и член 46, параграфи 1 и 3 от Директива 2013/32, разглеждани в светлината на член 47 от Хартата, трябва да се тълкуват в смисъл, че националната юрисдикция, сезирана с жалба срещу решение, с което се отхвърля молба за международна закрила на предвиденото в член 33, параграф 2, буква в) от тази директива основание за недопустимост, а именно сигурна трета страна, трябва да провери наличието на връзка по смисъла на член 38, параграф 2, буква а) от посочената директива между кандидата и съответната трета страна, дори ако нейното национално право не ѝ предоставя такова правомощие.

Следвайки изложените мотиви, СЕС дава указания на запитващата юрисдикция (настоящия съдебен състав) да провери по-специално наличието на връзка между жалбоподателя, в случая О. З. А. и Република Турция, извършвайки тази проверка дори в хипотезата, при която българското право не ѝ предоставя такова правомощие.

Настоящият съдебен състав не може да приеме, че посочения в § 1, точка 9 от Допълнителните разпоредби на ЗУБ, критерий „пребиваване“ на кандидата за международна закрила в съответната трета страна, е достатъчен, за да установи стабилна и непротиворечива връзка между кандидата и третата страна. В закона никъде не е разписано, на какви характеристики следва да отговаря „пребивавалият“ в третата страна кандидат, като например каква е била продължителността на пребиваването, какви са били причините за него, установили ли са се в тази трета страна на близки членове на семейството на кандидата, подавал ли е той молба за закрила пред компетентните власти на тази страна, работил ли е, учил ли е, владее ли официалния език на тази страна и т.н. Това са критерии, при преценката, на които административният орган би могъл да направи извод относно съществуването на достатъчна връзка, позволяваща на същия кандидат да се завърне в тази страна.

Събраните по делото доказателства не дават възможност да се приеме, че между кандидата за международна закрила и Република Турция, съществува каквато и да е връзка, още по-малко такава, определена на база на критерия „пребиваване“. А. Х. И. е влязъл нелегално в Турция, около месец и половина там, не се е регистрирал като търсещ закрила и не е поискал предоставяне на временна закрила.

Административният орган се е позовал, на съществуване на връзка между търсещия закрила и третата страна на заявеното от кандидата обстоятелство, че е прекарал в Турция около месец и половина.

В оспореното решение не са изложени никакви мотиви и изводи, направени на базата на обективни факти, от които да се направи заключение, че са налице достатъчно основания да се смята, че О. З. А. ще бъде допуснат до територията на Република Турция. По-скоро в случая би могло да се приеме, че след като той е пребивавал незаконно на територията на Турция, не се е регистрирал като търсещ закрила и не е поискал предоставяне на „временна закрила“, същият няма да бъде приет на територията на Турция, ако бъде върнат там от българските власти.

Анализът на събраните по делото доказателства, обсъдени в контекстна на дадените от СЕС насоки по тълкуването на чл. 33, пар. 2, б. в) и чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС дават възможност на съда на направи изводи в следните насоки.

На първо място административният орган не съобразил, че молба за предоставяне на международна закрила може да бъде отхвърлена като неоснователна или дори като явно неоснователна само при условията, посочени в член 32 от Директива 2013/32, и във всички случаи не може да бъде отхвърлена като неоснователна по силата на основанието за недопустимост, предвидено в член 33, параграф 2, буква в) от последната директива. Съгласно, последната норма, посочена от СЕС, държавите-членки могат да приемат, че една молба за международна закрила е недопустима единствено ако страна, която не е държава-членка, се счита като сигурна трета страна за кандидата съгласно член 38. В случая, независимо от обстоятелството, че в оспореното решение не е посочена изрична норма от ЗУБ (с изключение на общата норма на чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4), на основание, на която е отхвърлена молбата на О. З. А., е повече от очевидно, че административният орган е приел, че кандидата идва от

трета сигурна страна – Република Турция, което е основание за приемане на молбата за явно неоснователна, по силата на чл. 13, ал. 1, т. 14 от ЗУБ.

На следващо място, административният орган не установил и обсъдил наличието на кумулативно предвидените в чл. чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС условия, позволяващи да се приеме, че дадена трета страна, различна от страната на произход на търсещия закрила е сигурна спрямо него и на това основание, молбата му за предоставяне на международна закрила в държава членка да бъде обявена за недопустима.

В случая не е установено нито съществуването на възможност за кандидата да поиска признаване на статута на бежанец в Република Турция и когато той бъде признат, да се ползва закрила в съответствие с Женевската конвенция, нито съществуването на достатъчна връзка между кандидата и Република Турция, на основание на която е основателно кандидатът да отиде в тази страна, нито съществуването на методи, чрез които компетентните органи, разглеждащи молбата за предоставяне на международна закрила да се убедят, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо Република Турция и спрямо конкретно О. З. А..

Липсата на минимум три от кумулативно предвидените в чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС, условия правят мотивите на Председателя на ДАБ в тази част незаконосъобразни, поради противоречие с материалноправни разпоредби.

От друга страна, за да отхвърли жалбата административният орган се е позовал на събрана информация за страната на произход на търсещия закрила и обсъждайки тази информация е направил извода, че по отношение на О. З. А. не са налице предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут на основание чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ.

По отношение на отказа за предоставяне на хуманитарен статут, съдът след обсъждане на събраните в хода на административното и съдебното производство доказателства, намира следното.

Предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут са дефинитивно изброени в чл. 9, ал. 1, т. 1-3 от ЗУБ и чл. 15, т. а-в от Директива 2011/95/ЕС ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила.

За да се установи наличието на тези предпоставки е необходимо да бъде събрана и обсъдена надеждна информация за страната на произход на търсещия закрила.

В разглеждания казус при направения анализ на представените от пълномощника на ответника справки за страната на произход на О. З. А., изготвени от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ на базата на насоките за С. на Агенцията за убежището на Европейския съюз (АУЕС), не може да се направи извод, за наличие на въоръжен конфликт в тази страна, достигащ граници, представляващи заплаха за живота и здравето на цивилното население. Т.е. по отношение на него не се установяват предвидените в цитираната норма предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут. Наличието на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен вътрешен или международен конфликт е формулирано като тежко посегателство и условие за предоставяне на

субсидиарна закрила и в член 15, буква "в" от Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29 април 2004 година относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила. Съгласно Решение от 17 февруари 2009 г. на Съда на Европейския Съюз по дело С-465/07, член 15, буква "в" от Директива 2004/83/ЕО, във връзка с член 2, буква "д" от същата Директива, трябва да се тълкува в смисъл, че съществуването на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила не е подчинено на условието последният да представи доказателство, че той представлява специфична цел поради присъщи на неговото лично положение елементи; съществуването на такива заплахи може по изключение да се счита за установено, когато степента на характеризиращото протичащия въоръжен конфликт безогледно насилие, преценявана от компетентните национални власти, сезирани с молба за субсидиарна закрила, или от юрисдикциите на държава членка, пред които се обжалва решение за отхвърляне на такава молба, достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна, или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи. Понастоящем с член 40 от Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, Директива 2004/83/ЕО е отменена, но текстът на член 15 от последната е преповторен в текста на член 15 от Директива 2011/95/ЕС, поради което и тълкуването, дадено с Решение от 17.02.2009 г. по дело № С-465/2007 г. на Съда на Европейския съюз, е запазило своето значение.

В конкретния случай, от приетите по делото доказателства не се установява, че към настоящия момент на цялата територия на С. конфликтът достига до ниво, пораждащо сериозни и потвърдени основания да се смята, че търсецият закрила, върнат в С., в конкретен регион, поради самия факт на присъствието си на територията се излага на реална опасност да претърпи тежки заплахи срещу живота или личността си. Административният орган е извършил преценката си по прилагане на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ въз основа на информацията за държавата на произход на търсеция закрила, съдържаща се в общоизвестни надеждни източници.

Установено е, че в момента в определени части на С. избухват спорадично въоръжени конфликти между силите, ръководени от правителството на Х. Т. ал-Ш. и другите въоръжени групировки, като особено интензивни са сблъсъците в североизточните части на страната, управлявани от кюрдските сили. От представените от справки за обстановката в страната през месец януари, февруари и март 2026 г. се установява, че в определени части са налице сблъсъци, между правителствените сили и въоръжени групировки, както и между самите групировки, които обаче нямат характер на вътрешен въоръжен конфликт, който би бил причина за повсеместно насилие, излагащо на риск живота и здравето на цивилното население.

В случая не се констатира спрямо кандидата да са налице сериозни и потвърдени основания да се счита, че единствено на основание присъствието си на територията на С. той ще бъде изправен пред реален риск да стане обект на заплахата, релевантна на предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 3 ЗУБ.

В страната са започнали, помирителни процеси, свързани най-вече с призивите на временното правителство на джихадистка групировка "Х. Т. аш Ш." за реинтеграция на

всички воювали в миналото групировки в мирния процес.

От информацията в представените справки, изготвени от Дирекция "Международна дейност" на ДАБ към МС се установява, че в някои части на С. има случаи на насилие, но то не обхваща цялата територия на тази държава. Районът на големите градове са зона, контролирана от правителството. От 2020 г. конфликтът се приема за такъв в застой, при който фронтовите линии остават относително стабилни. Въпреки регистрирани случаи на насилие, тези случаи не могат да бъдат определени за достигащи нивото, разглеждано в Решение от 17 февруари 2009 г. на Съда на Европейския съюз по дело С-465/07. От информацията в справките става ясно, че дори и да се приеме наличие на въоръжен конфликт в С., то същият явно не е повсеместен. Съответно не може да се счита, че със самото си присъствие в дадена провинция, съответно населено място, кандидатът ще бъде изложен на тежки заплахи срещу живота или личността му поради безогледно насилие вследствие на въоръжения конфликт.

Настоящият съдебен състав намира, че съществуването на въоръжен конфликт в страната на произход на търсещото закрила лице не е предпоставка във всички случаи да се предоставя хуманитарен статут на основание чл. 9, ал. 1, т. 3 ЗУБ. Преди прилагането на визирания законов текст се изисква оценка на конкретния случай, каквато е извършена от административния орган и правилно е формиран извод, че визираната разпоредба от ЗУБ не намира приложение спрямо чужденеца.

В момента в С. не е налице ситуация на безогледно насилие, вследствие на въоръжен конфликт, който да представлява риск за живота на цялото цивилно население или на голяма част от него. Още повече, следва да се отчете възприетата в цитираната практика на СЕС условност, че "колкото по-способен евентуално е молителят да докаже, че е специфично засегнат поради присъщи на личното му положение елементи, толкова по-ниска ще бъде степента на безогледно насилие, която се изисква, за да може той да търси субсидиарна закрила", т. е. хуманитарен статут. В тази насока следва да се отчете фактът, че самото лице не споделя обстоятелства, които да са представлявали непосредствената заплаха за живота и сигурността му в С..

В северните райони на страна, където е живял търсещия закрила и по-конкретно в района на провинция Д. ал Зор, правителството е установило стабилно властта си, полагайки усилия за стабилизиране на сигурността, за възстановяване на медицинските услуги и социални дейности, както и за осигуряване на населението с вода, електричество и хранителни продукти. Като цяло няма данни за тежки сражения, поставящи мирното население в ситуация на безогледно насилие.

От данните по преписката не може да се направи и извод, че личното и общественото положение на жалбоподателя го поставят в такава рискова група, чиято дейност да го изложи на неблагоприятни последици на фона на съществуващия конфликт в страната по произход и спорадичните проблеми със сигурността там.

Независимо от несъмнено несигурната и усложнена обстановка в С., съвкупната преценка на данните от източниците на информация, относно ситуацията в тази държава, действително не налагат извод за безогледно насилие там, по смисъла на чл. 9, ал. 1, т. 3 ЗУБ, което би поставило чужденеца в реална опасност да претърпи тежка заплаха срещу живота или личността си единствено поради факта на присъствието си на територията на тази държава, без значение от личното му положение. Предвид изложеното правилен е изводът на административния орган за липсва обстоятелства, даващи основание за предоставяне на хуманитарен статут, съгласно чл. 9, ал. 1, т. 3 от

ЗУБ на О. З. А..

По изложените съображения съдът намира, че ако молбата беше отхвърлена само на основание на направения извод, за това, че Турция се явява трета сигурна страна по отношение на търсеция закрила, жалбата би била основателна.

В случая, освен този мотиви са изложени и мотиви за липсата на предпоставки за предоставяне на О. З. А. на статут на бежанец и хуманитарен статут, по смисъла на чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, които настоящият съдебен състав споделя.

За пълнота съдът намира, че следва да подчертае, че към настоящият момент О. З. А. вече е навършил пълнолетие, поради което доводи, за това какъв е неговия най-добър интерес не следва да бъдат излагани.

Така мотивиран съдът намира, че оспореното решение е правилно като краен резултат, поради което жалбата следва да бъде отхвърлена.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, пр. 4 от АПК, **Административен Съд С. – град, I отделение, 19-ти състав,**

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на О. З. А., гражданин на С., чрез адвокат Д. Г. срещу Решение № 12130/21.11.2024 г. на Председателя на Държавната Агенция за бежанците при МС, с което на молбата чужденеца за предоставяне на международна закрила е отхвърлена. Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния Административен Съд на Република България.